

Surnudpuit ja säilikpuud

“Eesti metsade elurikkus – tänane olukord ning eesmärgid ja lahendused järgmiseks kümneks aastaks”

Projekti „Majandatavates metsades bioloogilise mitmekesisuse hoidmise meetmete tulemuslikkuse hindamine ja tulevikusuundumuste määratlemine“ lõpparuanne
www.elfond.ee

Kaupo kohv

2009

Surnud puit

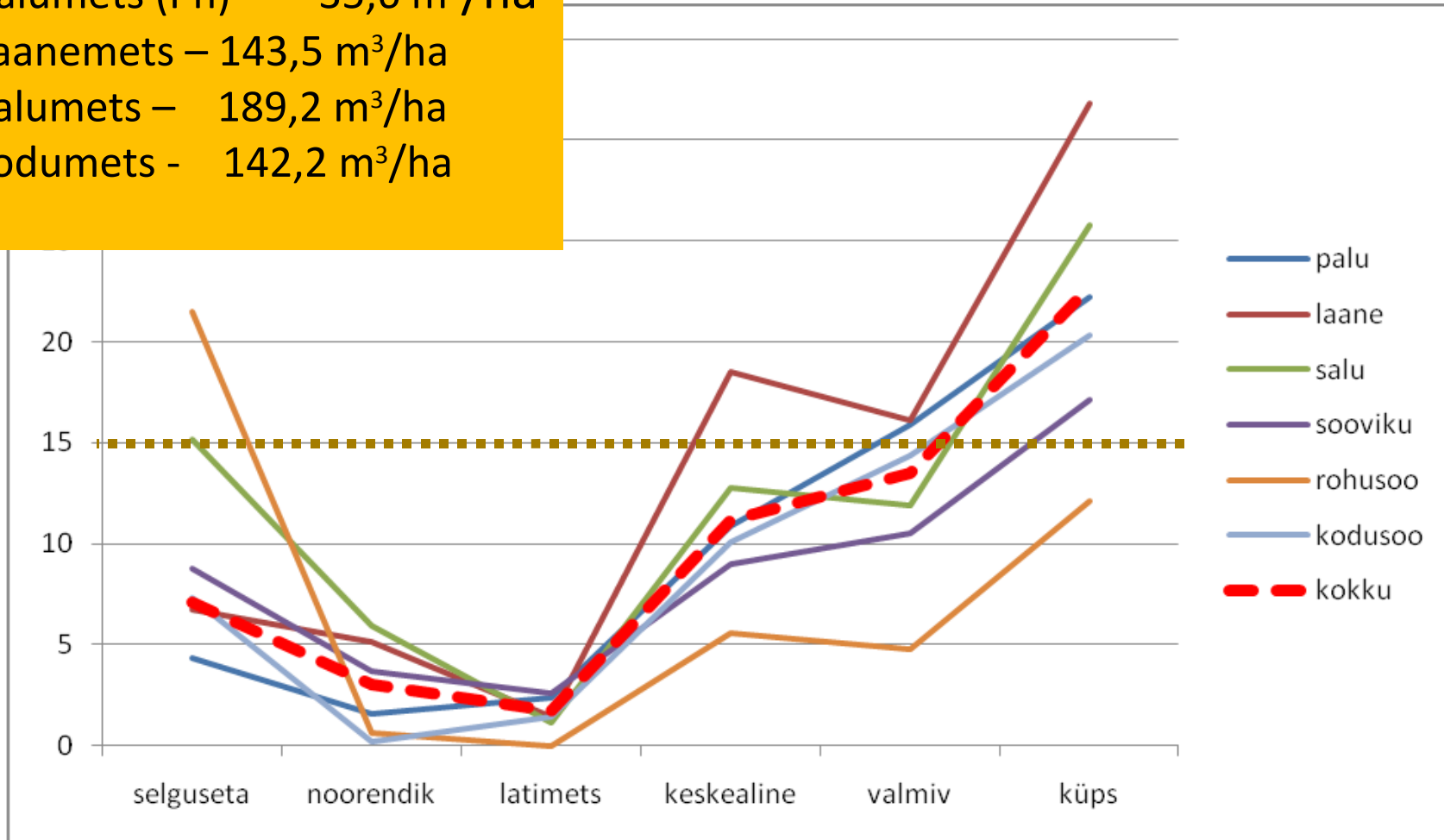
Looduslik foon (Lõhmus & Kraut 2009):

Palumets (Ph) - 35,6 m³/ha

Laanemets – 143,5 m³/ha

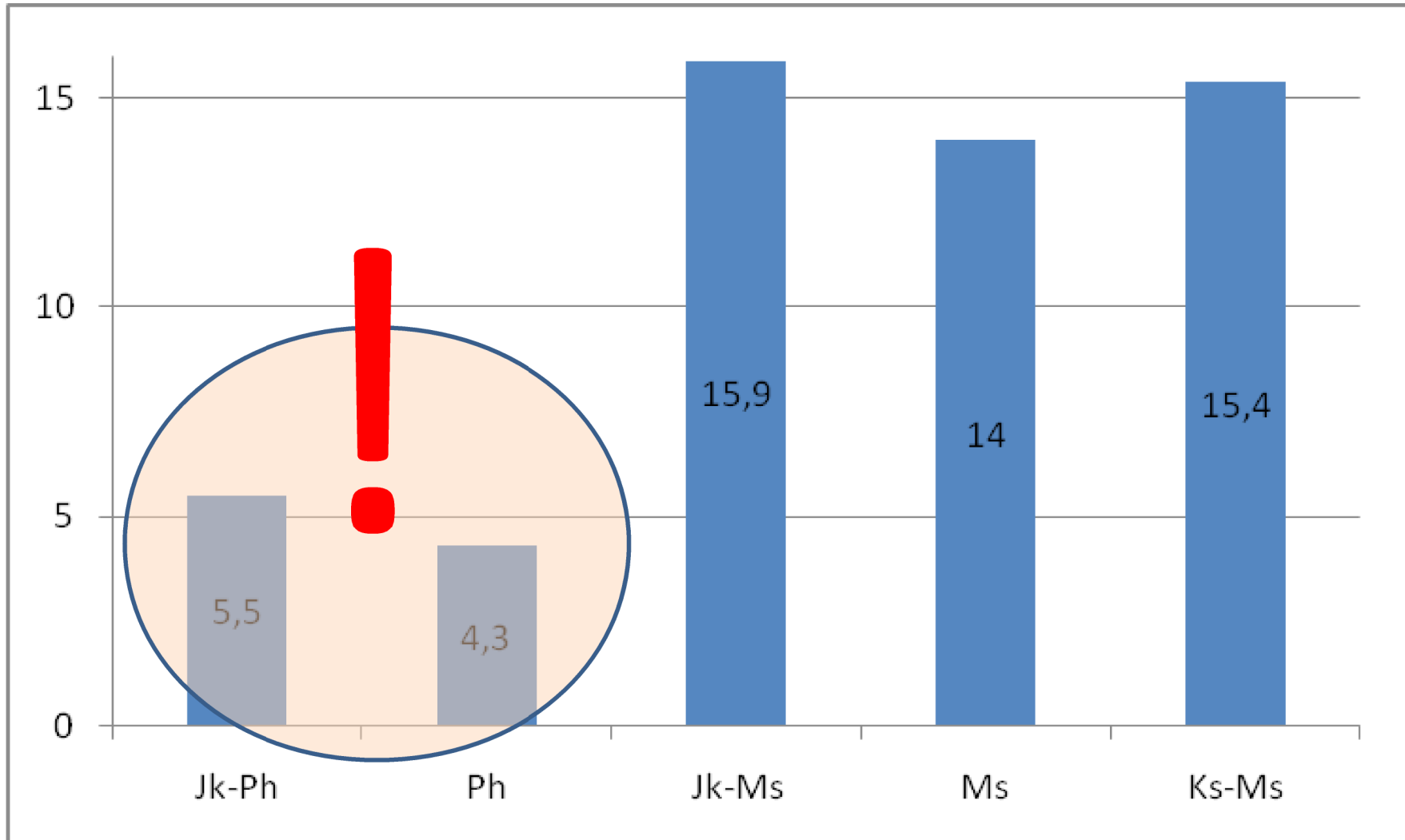
Salumets – 189,2 m³/ha

Lodumets - 142,2 m³/ha

SMI 2007

Surnud puit palumetsas

SMI 2007

Hinnang ja eesmärk

Olukord surnud puidu üldise mahu osas on rahuldav enamuses KKT-s, va **pohla** KKTs ja **suurediameetrilise surnud** puidu esinemise osas

Piisava koguse surnud puidu ja säilikpuude jätmine lankidele, et tagada suurediameetriliste elus ja surnud puude pidev olemasolu kõikjal metsamaastikul

Ettepanekud

- Eristada seaduses surnud puud säilikpuudest
- Viia metsasedusesse nõue üle 20cm diameetriga surnud puidu SÄILITAMISE kohta, vähemalt 10tm ha kohta

VÕI

- tellida uuring kasvukohatüübist lähtuvate minimaalsete surnud puidu koguste määratlemiseks majandataves metsades ja viia need metsamajandamise eeskirja;
- Keelata raiejäätmete kogumine pohla kasvukohaüübis;
- Kändude juurimise suhtes kujundada seisukoht peale vastavasisuliste uuringute valmimist, kuid kindlasti mitte lubada seda palumetsade tüübirühmas

SÄILIKPUUD

Raul Rosenvald doktoritöö (2008)

1) aidata organismidel üle elada periood järgmise metsapõlvkonna tekkeni

2) pakkuda spetsiifilisi elupaiku metsaliikidele järgmises metsapõlvkonnas ja häiringuliikidele raiesmikel

3) suurendada liikide levimisvõimalusi maastikul.

Säilikpuude püsivus

Rosenvald jt (2008):

kuue raiejärgse aasta vältel hukkus raiesmikel kokku 35% puudest.

Aja jooksul aastane suremus vähenes (esialgselt 10%-lt kuuenda aasta 3%-ni).

Tuulekahjustused hõlmasid 90% suremusest. Kõige paremini püsisid laialehised puuliigid ning pehmelehtpuudest sanglepp.

Säilivust suurendas suurem puude tihedus raie järel ja vähem avatud maastik

Säilikpuud Eestis

Metsata metsamaa

	Kokku		RMK		Teised valdajad	
	tm/ha	Viga (%)	tm/ha	Viga (%)	tm/ha	Viga (%)
mänd	10	65,3	9,1	86,1	10,7	91,2
kuusk	9,9	50,5	11,4	79,2	8,9	66,3
kask	16,8	44,4	17,2	69,8	16,5	57,5
haab	5,7	158,4	3,2	207,5	7,1	197,3
sanglepp	0	0	0	0	0	0
hall lepp	22	79	13,1	253,9	22,7	81
teised	0	0	0	0	0	0
keskmine	12,1	27,3	11,5	43,8	12,5	34,9

Noorendikud

	Kokku		RMK		Teised valdajad	
	tm/ha	Viga (%)	tm/ha	Viga (%)	tm/ha	Viga (%)
mänd	3,3	87,1	3,3	136,7	3,2	93,7
kuusk	9,2	77	8,2	108,6	11,2	112,4
kask	8,3	56,2	7,5	113,3	8,8	63,7
haab	18,1	50,3	11,9	118,8	20,5	55,9
sanglepp	1,1	153	0,9	207,4	1,5	241,1
hall lepp	17,1	63,1	0		19,8	62,3
teised	5,5	158,4	9,1	196	5,2	179,1
keskmine	9,5	28,7	6,3	62,4	11,6	32,6

Ettepanekud

- 1) Raielankidele tuleks jätta säilikuudena ca 15% puudest (Rosensvald jt 2008). Säilikuude tihedus võiks üldiselt või vähemalt lokaalselt ületada seda taset.

Või üldisemalt öelduna, säilikuudena säilitavate puude määra tuleks tõsta tänasest 5 tm/ha kõrgemale.

- 2) Tuleb tõsta teadlikkust metsamajandajate hulgas, et säilikuuid jäetaks lankidel grupiti.
- 3) Metsamajandajate teadlikkust tuleb tõsta, et nad pööraksid erilist tähelepanu tuulekindlamatele ja elustiku jaoks väärtuslikematele puuliikidele. Eestis eelkõige laialehised puuliigid (tamm, saar, jalakas ja vaher) ja pehmelehtpuudest eelkõige haab ning seejärel sanglepp.
- 4) säilikuude jätmist tuleks nõuda kõigi uuendusraiate puhul ja tähelepanu tuleb neile pöörata juba vahekasutusraiate juures (st mitte välja raiuda teatavate eritunnustega puud).
- 5) seadusandluses on vaja säilikpuu mõiste selgelt piiritleda elusate puudega ja vaadelda seda eraldi surnud lamavatest ja seisvatest puudest.